

ความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องของสินค้าที่บรรจุมากับเรือ

ภายใต้ ไทม์ ชาร์เตอร์ पार्टी

นางสาว ศุภรพิชญ์ สุขประเสริฐ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-202-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16403304

**Liabilities of concerned parties in relation
to cargo carried by ships under Time Charter Party**

Miss Supornpid Sukprasert

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-202-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องของสินค้าที่บรรทุก
มากับเรือภายใต้ใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้

โดย

นางสาวศุภรพิชญ์ สุขประเสริฐ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Handwritten signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature] .....ประธานกรรมการ
(อาจารย์สมพร ไพลิน)

[Handwritten signature] .....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์)

[Handwritten signature] .....กรรมการ
(อาจารย์ไพฑูริย์ สุตันติวรคุณ)

[Handwritten signature] .....กรรมการ
(อาจารย์ชินวัฒน์ ชินแสงอร่าม)

[Handwritten signature] .....กรรมการ
(อาจารย์โกวิท โล่ห์หว่าณิชย์)

ศุภรพีชญ์ สุขประเสริฐ : ความรับผิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องของสินค้าที่บรรทุกมากับเรือภายใต้ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี (LIABILITIES OF CONCERNED PARTIES IN RELATION TO CARGO CARRIED BY SHIPS UNDER TIME CHARTER PARTY)

อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์ , 126 หน้า. ISBN 974-632-202-8

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความรับผิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อความสูญหาย เสียหายของสินค้า ที่บรรทุกมากับเรือภายใต้ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี โดยพิจารณาจากแบบสัญญามาตรฐานการชาร์เตอร์เรือที่ใช้กันเป็นการแพร่หลายทั่วไปในกิจการพาณิชย์นาวี ทั้งในส่วนของความรับผิดระหว่างเจ้าของเรือกับชาร์เตอร์เรอร์ ซึ่งเป็นคู่สัญญาตามสัญญาไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี โดยตรง และความรับผิดของคู่สัญญาต่อบุคคลภายนอก ซึ่งได้แก่ ผู้ส่งของ ผู้รับตราส่ง หรือผู้ทรงใบตราส่ง

การศึกษาความรับผิดของคู่กรณีดังกล่าวนี้ ได้พิจารณาจากหลักกฎหมายคอมมอนลอว์และทฤษฎีกฎหมายที่สำคัญ เช่น ทฤษฎีเสรีภาพในการทำสัญญา (Privity of Contract) ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) ทั้งนี้ เพื่อนำมาพิจารณาถึงความรับผิดของคู่กรณีต่าง ๆ ตามกฎหมายไทย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความรับผิดของคู่สัญญาตามกฎหมายไทย จะต้องนำหลักกฎหมายในเรื่องสัญญาและทฤษฎีกฎหมายดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการพิจารณา เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี และสามารถที่จะนำจารีตประเพณีของ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี มาใช้ได้โดยผลของมาตรา 368 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งทำให้ความรับผิดของคู่สัญญาตามกฎหมายไทยมีลักษณะเช่นเดียวกับความรับผิดตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ ในกรณีที่นายเรือหรือตัวแทนเรือได้ลงนามในใบตราส่งซึ่งออกภายใต้ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทยแล้ว เจ้าของเรือสามารถยกข้อต่อสู้ว่าการลงนามดังกล่าวกระทำในฐานะตัวแทนของชาร์เตอร์เรอร์ เจ้าของเรือจึงไม่ต้องรับผิดต่อผู้ส่งของ หรือผู้ทรงใบตราส่งซึ่งแตกต่างไปจากหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ ที่เจ้าของเรือต้องรับผิดจากการลงนามของนายเรือหรือตัวแทนเรื่อนั้น

ดังนั้น จึงควรจะบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับสภาพความรับผิดของคู่กรณีทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายใต้ ไทม์ ชาร์เตอร์ พาร์ตี ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติทั่วไป

ภาควิชา .....นิติศาสตร์
สาขาวิชา .....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

: MAJOR LAW

KEY WORD: LIABILITIES / CONCERNED PARTIES / CARGO / SHIP / TIME CHARTER PARTY

SUPORNPID SUKPRASERT : LIABILITIES OF CONCERNED PARTIES IN RELATION TO CARGO CARRIED BY SHIPS UNDER TIME CHARTER PARTY. THESIS ADVISOR : LECTURER CHAYANTI GREIGARN. 126 pp. ISBN 974-632-202-8

The objective of this thesis is to study the liabilities of concerned parties regarding the loss or damage to cargo carried on board a ship under a Time Charter Party, both the liabilities between the shipowner and the charterer who are the parties to the contract, and the liabilities of such parties to the third persons namely the shipper, the consignee or the holders of bills of lading.

In this regard, the standard forms of the Time Charter Party which are widely used in the maritime business have been considered. Furthermore, the common law and major legal theories such as the privity of contract and the autonomy of will have been studied in the determination of the liabilities of concerned parties under Thai law.

It was found that, since there is no specific law in Thailand governing the Time Charter Party, the law of contract and the aforementioned legal theories are to be focused in considering the liabilities of the parties. In addition, the customary laws of Time Charter Party is also applicable by virtue of section 368 of the Civil and Commercial Code. As a consequence, the liabilities of the parties under Thai law are similar to those under common law. In the event that the master or the ship's agent signs in the bills of lading issued under Time Charter Party, under Thai law, the shipowner can contend that it has done so in its capacity as an agent for the charterer. Therefore, the shipowner is not liable to the shipper or the consignee, which is in contrary to the liabilities of the shipowner under the common law.

In conclusion, it is appropriate that a specific law relating to the liabilities of concerned parties under Time Charter Party be enacted in compliance with the general practice.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์สมพร ไพลิน ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ชินวัฒน์ ชินแสงอร่าม ท่านอาจารย์ไพฑูย์ สุตันติวรคุณ และท่านอาจารย์โกวิท โล่ห์ชาวณิชย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาในการตรวจแก้ไขและให้คำปรึกษาเนื้อหาของวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณชินวัฒน์ ชินแสงอร่าม ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่ให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของคุณศัลมาน เหมมานะ ที่สละเวลาให้ความช่วยเหลือผู้เขียนอย่างเต็มที่ และให้กำลังใจผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณอิศร จันทรวงศ์ คุณจรรยา เจริญสุขและคุณจรรยา จินเจนจิต ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดพิมพ์ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในด้านเอกสารและตำรา

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและพี่สาวของผู้เขียนที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คุณยวathyทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุภรพีชญ์ สุขประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอวมติ.....	ค
บทคัดย่อไทย.....	ง
บทคัดย่ออังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐาน.....	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 สัญญาไหม้ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้	
ความสำคัญของสัญญาไหม้ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	5
1. วิธีการและขั้นตอนในการชาร์เตอร์เรือ.....	7
2. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสัญญาไหม้ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	9
3. แบบสัญญามาตรฐานการชาร์เตอร์เรือแบบไหม้ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	16
4. ข้อกำหนดที่สำคัญของสัญญาไหม้ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	17
4.1 รายละเอียดของเรือ.....	18
4.2 ระยะเวลาการชาร์เตอร์เรือ.....	20
4.3 ค่าตอบแทนการชาร์เตอร์เรือ.....	23
4.4 สิทธิในการเรียกเรือคืนของเจ้าของเรือ.....	24
4.5 การยกเว้นค่าตอบแทนการชาร์เตอร์เรือ.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6 การใช้เรือและการชดใช้ความเสียหายแก่เจ้าของเรือ.....	27
สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าของเรือ ชาร์เตอร์เรอร์ และซัพชาร์เตอร์เรอร์ในสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ กรณีย สินค้ำสูญหายหรือเสียหาย.....	30
1. หน้าที่ของเจ้าของเรือ.....	30
2. หน้าที่ของชาร์เตอร์เรอร์.....	33
3. ความรับผิดชอบของเจ้าของเรือต่อชาร์เตอร์เรอร์ กรณี ที่สินค้ำบนเรือสูญหาย เสียหาย.....	36
4. ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของเรือ ชาร์เตอร์เรอร์ และซัพชาร์เตอร์เรอร์ กรณีที่มีความสูญหาย เสียหายแก่สินค้ำบนเรือ.....	39
ใบตราส่งตามสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	44
1. บุคคลผู้มีอำนาจลงนามในใบตราส่งและผลผูกพัน.....	45
1.1 กรณีนายเรือหรือตัวแทนเรือเป็นผู้ลงนาม ในใบตราส่ง.....	45
1.2 กรณีชาร์เตอร์เรอร์หรือตัวแทนของ ชาร์เตอร์เรอร์เป็นผู้ลงนามในใบตราส่ง.....	56
2. ข้อกำหนดในใบตราส่ง.....	62
2.1 ใบตราส่งที่มีข้อความอ้างถึงใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	62
2.2 ใบตราส่งที่มีข้อความขัดกับสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	64
2.3 ใบตราส่งที่มีข้อกำหนดให้เจ้าของเรือต้อง รับผิดชอบมากกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ความรับผิดของคู่กรณีทุกฝ่ายต่อความสูญหาย เสียหาย ของสินค้าบนเรือ.....	65
3.1 กรณีชาร์เตอร์เรอร์นำเรือไปปรับขนสินค้า ของบุคคลอื่น.....	65
3.2 กรณีชาร์เตอร์เรอร์นำเรือไปให้บุคคลอื่น ชาร์เตอร์ช่วงต่อไปอีกทอดหนึ่ง.....	72
4. ข้อกำหนดที่เจ้าของเรือมีสิทธิเรียกให้ชาร์เตอร์เรอร์ ชดใช้ค่าเสียหาย.....	74
4.1 สิทธิของเจ้าของเรือในการได้รับชดใช้คืน จากชาร์เตอร์เรอร์.....	74
4.2 ขอบเขตความรับผิดในการชดใช้คืนของ ชาร์เตอร์เรอร์ต่อเจ้าของเรือ.....	75
3 ความรับผิดของคู่กรณีทุกฝ่ายตามสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ ในกรณี ที่เกิดความสูญหาย เสียหาย แก่สินค้า : พิจารณาตามกฎหมายไทย.....	77
สถานะของสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ ตามกฎหมายไทย.....	77
1. สัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ กับสัญญาเช่าทรัพย์สิน.....	78
2. สัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ กับสัญญาจ้างทำของ.....	84
3. สัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ กับสัญญารับขนของ ทางทะเล.....	87
4. สัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้ กับสัญญาไม่มีรูปแบบ.....	89
ความเกี่ยวพันระหว่าง มาตรา 5 พระราชบัญญัติการรับ ขนของทางทะเล พ.ศ.2534 กับสัญญาใหม่ ชาร์เตอร์ พาร์ตี้.....	97
ความรับผิดของคู่กรณีทุกฝ่ายต่อความสูญหาย เสียหายของ สินค้าบนเรือ พิจารณาตามกฎหมายไทย.....	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	109
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	118
ประวัติผู้เขียน.....	126

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย